

REGIONAAL UITVOERINGSBELEID ASBEST TAKEN

UNIFORME REGIONALE AANPAK

OMGEVINGSDIENST
ZUIDOOST-BRABANT

Inhoud

Voorwoord	3
1 Aanleiding en probleemanalyse	4
1.1 Welke asbestproblemen hebben we als regio op te lossen?	4
1.2 Leeswijzer	5
2 Besluit Omgevingsrecht	6
2.1 Basistaak asbest	6
2.2 Procescriteria	6
2.3 Gemeentelijke taak versus basistaak.....	7
2.4 Uitvoerings- en handhavingsbeleid voor de basistaak asbest.....	8
3 Proces van afhandelen sloopmeldingen	9
3.1 Vastgestelde standaarden	10
3.2 Risicogericht Toezicht asbestsaneringen bij reguliere meldingen	10
4 Informatie gestuurd toezicht op de verwijdering van asbest	11
4.1 Informatie- en risicogestuurde toezichtstrategie asbesttaken.....	11
5 Ketentoezicht	13
5.1 Regionaal casusoverleg	13
5.2 Provincie breed casusoverleg.....	13
5.3 Overdracht naar ketentoezicht	14
6 Afhandelen van meldingen illegale asbestsaneringen	15
6.1 Binnenkomst van de melding.....	15
6.2 Afhandelen van een melding binnen- en buiten kantoortijd	15
6.3 Communicatie.....	15
6.4 Protocollen asbest ten behoeve van inzet consignatiedienst en toezicht	16
7 Landelijke handhavingstrategie & uitwisselen van informatie	18
7.1 Landelijke handhavingstrategie.....	18
7.2 Het uitwisselen van handhavinginformatie	20
7.3 Het uitwisselen van informatie met Certificerende Instellingen	20

Voorwoord

Voor u ligt het nieuwe regionale beleid asbesttaken, een product waaraan we als werkgroep van regionale gemeenten en Omgevingsdienst de afgelopen 2 jaar hebben gewerkt. Tussentijds is besloten om het projectresultaat te wijzigen naar een regionaal uitvoeringsbeleid, zoals vereist vanuit gewijzigde regelgeving (BOR), die binnenkort in werking treedt.

In dit nieuwe uitvoeringsbeleid wordt zowel ingegaan op het afhandelen van meldingen, regulier toezicht op gemelde asbestsaneringen, een provinciale aanpak van aandachtsbedrijven in de asbestbranche en een regionale aanpak van illegale asbestsaneringen. Bij het regulier toezicht is ook een risicobenadering geïntroduceerd, waarbij de frequentie van toezicht afhangt van het risico(cijfer) van de gemelde asbestsanering.

Het is dan ook een product waar we als werkgroep trots op zijn om dit nu op te leveren, omdat het hierdoor mogelijk wordt om regionaal op een doelmatige en uniforme manier regionaal toezicht te houden op een grotendeels gecertificeerde branche.

De werkgroep zal overigens dit uitvoeringbeleid nog toelichten aan de gemeenten in een informatiebijeenkomst. Ook zal het uitvoeringsbeleid tenminste een keer per jaar worden geëvalueerd door de werkgroep en de Omgevingsdienst.

Sjaak Verheijen, gemeente Veldhoven

Jan-Willem Denis, gemeente Eindhoven

Hein Urselmann, gemeente Helmond

Gerard van de Kant, gemeente Someren

Bart Bierens, VTH De Kempen

Ben Follon, gemeente Bergeijk

Roel Coenders, gemeente Bergeijk

Karin Bakker, ODZOB

Janneke Bax, ODZOB

Danny van de Waardenburg, ODZOB

1 Aanleiding en probleemanalyse

Op 15 juli 2015 is voor alle deelnemers van de ODZOB een regionale startbijeenkomst asbest gehouden. Tijdens deze bijeenkomst is in beeld gebracht wat de regionale- en bovenregionale problemen zijn op het gebied van de asbestsaneringen. Hieruit is onder meer gebleken dat:

- Er regionaal onvoldoende zicht en grip is op de illegale sloop/asbestsanering vanwege gebrek aan informatie;
- Overtredingen door asbestsaneerders/sloopbedrijven worden niet of nauwelijks aangepakt. Slechte bedrijven kunnen blijven doorgaan;
- Er geen ketenaanpak mogelijk is, indien het toezicht alleen lokaal gebeurt.

Tijdens de bijeenkomst werd geconcludeerd dat de aard van de problemen vraagt om een regionale, dan wel bovenregionale aanpak. Deze samenvatting is vastgelegd in een projectvoorstel welke in september 2015 is voorgelegd dan het opdrachtgeversplatform.

1.1 Welke asbestproblemen hebben we als regio op te lossen?

Naar aanleiding de startbijeenkomst is vanuit de deelnemers een regionale werkgroep Asbest samengesteld. Deze werkgroep is met onderstaande regionale opgaven uit het projectplan aan de slag gegaan.

Informatievoorzieningen

Het stroomlijnen van de asbest informatie en het creëren van de samenhang / afstemming tussen de toezichthoudende instanties. Daarbij voorzien in het delen van deze informatie.

Bedrijven met slecht naleefgedrag

Overtredingen worden niet of nauwelijks aangepakt. Slechte bedrijven kunnen blijven doorgaan. Er dient een uniforme werkwijze te komen in de aanpak van probleembedrijven.

Aanpak illegaliteit

De illegale saneringen beter in beeld krijgen en het opstellen van een uniforme regionale aanpak voor illegale sloop en asbestsaneringen. Er dient een regionale uniforme handhavingsstrategie en sanctiestrategie te komen.

Ketenaanpak

Het vormgeven en uitvoeren van de ketenaanpak asbest, bij voorkeur Brabant breed.

Certificerende instanties

Afstemmen en afspraken maken met certificerende instanties (CI) en in beeld brengen wat de CI's doen aan toezicht.

1.2 Leeswijzer

Bovenstaande opgaven worden per hoofdstuk verder inhoudelijk uitgewerkt in dit document, met daarbij een voorgestelde regionale aanpak in de taken en rollen voor gemeenten en ODZOB. In hoofdstuk 2 wordt een korte toelichting gegeven op het Besluit Omgevingsrecht met vastlegging van het basistakenpakket en de procescriteria, die naar verwachting per 1 juli 2017 in werking zal treden. Met dit uitvoeringsbeleid wordt invulling gegeven aan de wettelijke verankering van de basistaak asbest. Hoofdstuk drie geeft inzicht in het proces van de gemeentelijke taak voor het afhandelen van sloopmeldingen met daarbij aandacht voor de overdracht naar toezicht richting de ODZOB. Gebruikmakend van het risico- en informatie gestuurd toezicht op de verwijdering van asbest, wordt de toezichtstrategie verder uitgewerkt in hoofdstuk 4. Om de slecht presterende saneringsbedrijven verder aan te pakken kan gebruik worden gemaakt van ketentoezicht. In hoofdstuk 5 is een Brabant brede aanpak uitgewerkt. Een regionaal uniform proces voor afhandeling van de meldingen is voor de aanpak van illegale asbestsaneringen noodzakelijk. De afhandelingen van meldingen 'illegale sanering' en de communicatieaanpak is opgenomen in hoofdstuk 6. Tot slot geeft hoofdstuk 7 uitleg over de landelijke handhavingsstrategie en het uitwisselen van informatie.

Met de aanpak rondom de drie pijlers: risico gestuurd toezicht op regulier gemelde saneringen, ketentoezicht op probleembedrijven en een regionale aanpak illegale asbestsaneringen, kortom een aanpak gericht op de aandachtbedrijven, is het toezicht op de sector van gecertificeerde asbestsaneerders, efficiënt en effectief uitgewerkt, zodat de risico's voor de omgeving worden beperkt.

2 Besluit Omgevingsrecht

Onlangs is het ontwerpbesluit tot wijziging van het Besluit omgevingsrecht (verbetering vergunningverlening, toezicht en handhaving) naar de Tweede Kamer verstuurd. In dit ontwerpbesluit wordt het basistakenpakket van de omgevingsdiensten vastgelegd alsmede procescriteria voor VTH Wabo. Zoals het er nu naar uitziet zal het ontwerpbesluit op 1 juli 2017 in werking treden.

2.1 Basistaak asbest

In het ontwerpbesluit is vastgelegd welke taken basistaken zijn. In categorie 11 van het gewijzigde besluit is bepaald dat de bedrijfsmatige activiteiten met betrekking tot asbest een basistaak is.

Afbakening van de basistaak asbest

Op basis van categorie 11 van het gewijzigde Besluit omgevingsrecht zijn alle taken met betrekking tot de bedrijfsmatige activiteiten asbest een basistaak. Dit betekent dat de beoordeling van de asbestinventarisatierapporten en het toezicht op het verwijderen van asbest een basistaak is.

Het afhandelen van de sloopmelding is een gemeentelijke taak. De beoordeling van het asbestinventarisatierapport maakt onderdeel uit van het proces van de afhandeling van de sloopmelding. Na acceptatie van de sloopmelding kan de asbestsanering worden uitgevoerd waarop het proces van asbesttoezicht van toepassing is.

2.2 Procescriteria

Op grond van de Wet VTH dient er regionaal uitvoeringsbeleid voor alle basistaken vastgesteld te worden. Daarbij worden ook eisen gesteld aan het uitvoeringsprogramma, de uitvoeringsorganisatie, het borgen van middelen, monitoring en rapportage. Deze onderdelen van een kwaliteitssysteem hebben veel raakvlakken met de al bekende Kwaliteitscriteria 2.1 (uit 2012).

Inzake monitoring en rapportage is het van belang om:

- Relevante prestatie-indicatoren te definiëren;
- De wijze van registratie (door ODZOB) en terugkoppeling (aan gemeenten/provincie) vast te leggen;
- Periodieke rapportages over activiteiten en het bereiken van doelen te overleggen;
- De rapportage te evalueren en bijstellen van beleid.

Deze punten komen terug in de uitwerking van de verschillende onderdelen van dit uitvoeringsbeleid. Wat betreft het laatste punt, de evaluatie van de rapportage en eventueel bijstellen van het beleid, dit zal jaarlijks opgepakt worden met de regionale werkgroep Asbest.

2.3 Gemeentelijke taak versus basistaak

Ten behoeve van de acceptatie van de sloopmelding dient er een beoordeling van de sloopmelding te worden uitgevoerd, waarbij het beoordelen van het asbestinventarisatierapport (indien noodzakelijk voor de melding), zoals eerder genoemd, een basistaak is.

De regionale werkgroep asbest heeft geconcludeerd dat het onwenselijk is om het proces van de sloopmelding, inclusief beoordeling asbestrapport, op te knippen in twee uitvoerende partijen. Het voorstel is derhalve om de beoordeling van het asbestinventarisatierapport binnen het proces van de afhandeling van de sloopmelding bij de gemeente te laten.

Wel krijgt de gemeente een hulpmiddel (checklist risicofactoren) om te bepalen of er toezicht door een ODZOB inspecteur op de asbestsanering moet plaatsvinden. Daarnaast kan een sloopmelding ook leiden tot gemeentelijk toezicht, bv in het kader van de BAG. Indien een asbestsanering in aanmerking komt voor toezicht door een ODZOB inspecteur stuurt de beoordelaar de stukken van de sloopmelding met de bijbehorende acceptatiebrief per email naar de ODZOB (asbest@odzob.nl).

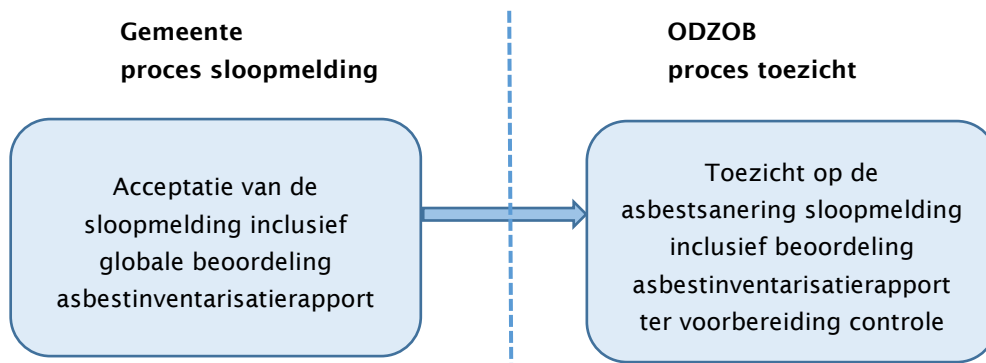
Het moment van de start van de asbestsanering wordt digitaal gemeld via SWZ. Deze startmeldingen worden toegevoegd aan het dossier sloopmelding door de gemeente en, bij toezicht door de ODZOB, ook doorgestuurd per mail aan de ODZOB.

Ter voorbereiding van de controle asbestsanering beoordeelt de toezichthouder van de ODZOB het asbest inventarisatierapport nogmaals op hoofdlijnen. Deze beoordeling is de basistaak 'beoordeling asbestrapport' die wordt uitgevoerd door de ODZOB.

De keuze van de werkgroep om de asbesttaken op basis van proces op te knippen wordt als volgt beargumenteerd:

- Er is sprake van een gecertificeerde branche, die conform de regelgeving de sloop/asbestsanering meldt bij het bevoegd gezag;
- De beoordeling van het asbestinventarisatierapport door een omgevingsdienst in het proces van de afhandeling van de sloopmelding is vertragend en daardoor onwenselijk;
- De kosten van een detailbeoordeling van alle asbestinventarisatierapporten in het proces van de sloopmelding door de ODZOB zijn onevenredig hoog ten opzichte van de opbrengsten, te weten een risicogerichte en efficiënte aanpak van de asbestproblematiek (illegale saneringen en matig opererende asbestsaneerders)

Figuur 1: taakverdeling asbesttaken op basis van proces

2.4 Uitvoerings- en handhavingsbeleid voor de basistaak asbest

In artikel 7.2 tweede lid van het BOR is bepaald dat de bestuursorganen die deelnemen in een omgevingsdienst binnen het dagelijks bestuur van die omgevingsdienst gezamenlijk tot een beleidsdocument komen voor de uitvoering en handhaving van de basistaken.

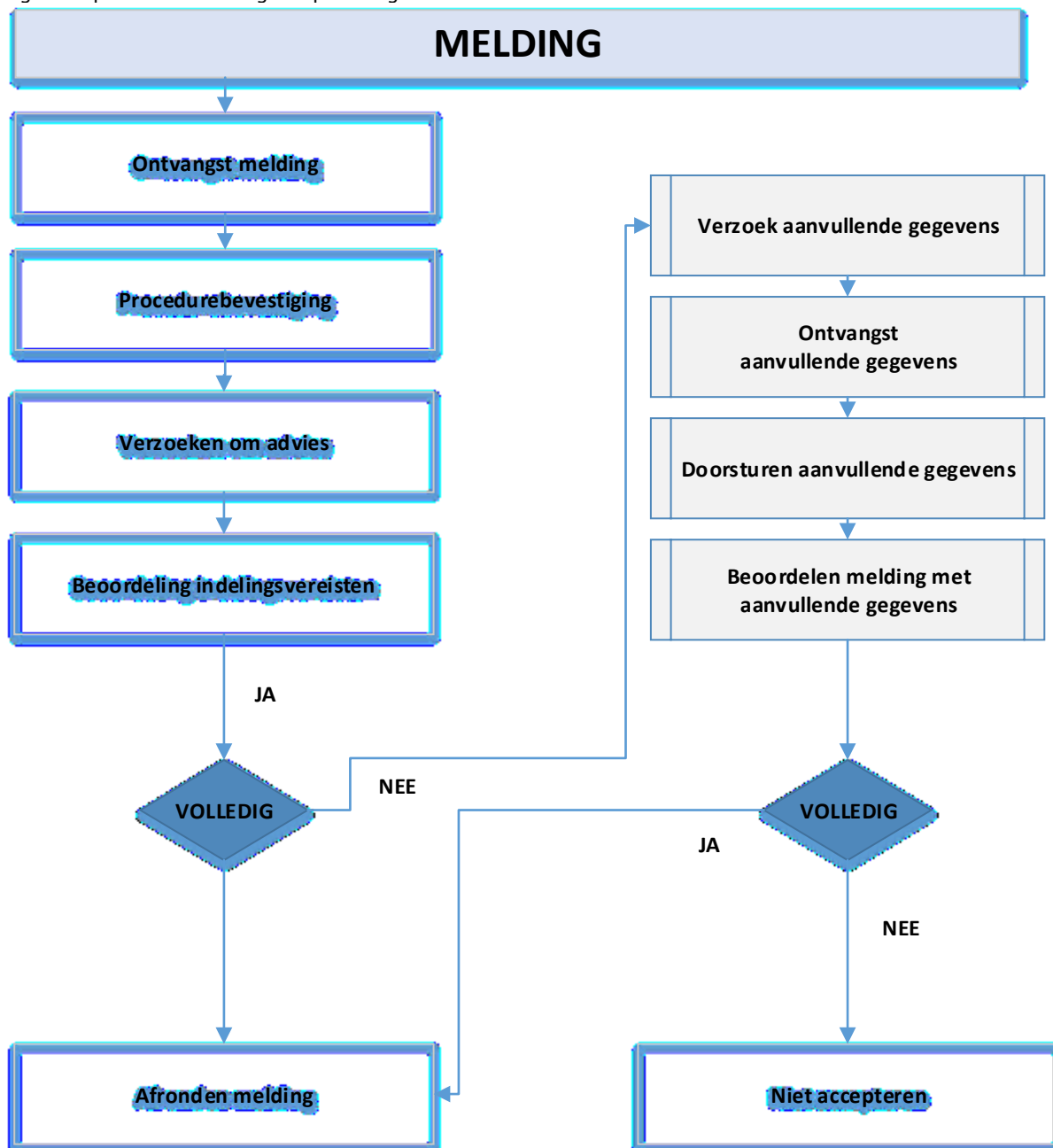
Met het vaststellen van dit document wordt voor de basistaak asbest hier invulling aan gegeven.

3 Proces van afhandelen sloopmeldingen

Het proces van afhandelen sloopmeldingen is een gemeentelijke taak. Het proces van ontvangst melding tot het afronden van de melding is onderstaand weergegeven.

Figuur 2: proces afhandeling sloopmelding

3.1 Vastgestelde standaarden

Door de werkgroep zijn, ter bevordering van een regionale uniforme aanpak in de afhandeling van sloopmeldingen, de volgende standaard werkdocumenten opgeleverd:

- Brief acceptatie sloopmelding regionaal asbestproject (bijlage 1)
Met als optionele bijlagen:
 1. Asbestverwijderingsbesluit (selectie);
 2. Bouwbesluit voorschriften sloop;
 3. Regeling Bouwbesluit scheiden sloopafval.
- Checklist beoordelen sloopmelding inclusief asbestinventarisatierapport (bijlage 2).

De standaarddocumenten worden hierbij ter beschikking gesteld met het verzoek deze in het gemeentelijk proces van afhandelen sloopmeldingen te implementeren.

3.2 Risicogericht Toezicht asbestsaneringen bij reguliere meldingen

Tijdens het afhandelen van een sloopmelding wordt door de gemeente getoetst of er specifieke risicofactoren aan de orde zijn waardoor toezicht noodzakelijk is. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de checklist 'beoordelen sloopmelding inclusief asbestinventarisatierapport'. Als uit de risicoscore blijkt dat toezicht op de asbestsanering moet worden uitgevoerd, vindt er een overdracht plaats naar de Omgevingsdienst. Alle relevante stukken worden gemaïld naar asbest@odzob.nl. Na binnenkomst van de start melding bij de gemeente wordt ook deze melding doorgestuurd gaat een toezichthouder van de ODZOB. De vrijgaven en stortbonnen worden geverifieerd in het proces van toezicht en vervolgens ter archivering gemaïld aan de betreffende deelnemer, tezamen met de checklist 'toezicht asbestsanering' en een eventuele fotorapportage.

Figuur 3: Risicofactoren ten behoeve van bepalen asbesttoezicht (NOG BESPREKEN AHV CASUSSEN)

Adres:	Type sanering:	
Risicofactoren asbestsanering	punten	Score van de sanering
Locatie van de asbestsanering		
1. binnen de bebouwde kom	10	
2. buiten de bebouwde kom, binnen 50 meter van woningen van derden	5	
3. buiten de bebouwde kom	0	
Gebruik van het te saneren object		
1. Gebouw met publieksfunctie	10	
2. Woning	5	
3. Geen verblijf (o.a. stal, loods of schuur)	0	
Omvang van de asbestsanering		
1. inpandig	0	
2. buiten < 35 m ²	0	
3. buiten > 35 m ² en < 200 m ²	6	
4. buiten > 200m ²	10	
Risicoklasse asbest		
1. Risicoklasse 1	0	
2. Risicoklasse 2	4	
3. Risicoklasse 2a	10	
Toezicht door derden tijdens sanering? (bv woningcorporatie)		
1. Ja	-10	
2. Nee	0	
Totaalscore van de asbestsanering		
0 tot 10 punten: 10% toezicht		
11 tot 19 punten: 25% toezicht		
> 19 punten: 100% toezicht		

4 Informatie gestuurd toezicht op de verwijdering van asbest

Naast de risicofactoren zoals omschreven in hoofdstuk 3 kunnen er andere risicofactoren aan de orde zijn waardoor toezicht op asbestsaneringen noodzakelijk is. Het gaat hierbij vooral om het naleefgedrag van de betreffende saneerder. Om een beeld te krijgen van het naleefgedrag wordt uit diverse bronnen informatie verzameld (invulling rol 'informatiegestuurd toezicht'). De (asbest)werkverdelers van de ODZOB coördineert het toezicht op de asbestsaneringen in de regio en verzamelt en analyseert de verkregen informatie. Beschikbare informatiebronnen zijn:

- Informatie uit de digitale checklisten van de uitgevoerde inspecties op asbestsaneringen
- Landelijke aandachtsbedrijven (uit overleg met CI's en andere omgevingsdiensten)
- Provincie breed casusoverleg
- Expert judgement van de toezichthouders asbest in Noord-Brabant
- LAVS

4.1 Informatie- en risicogestuurde toezichtstrategie asbesttaken

Informatie uit digitale checklisten

Het toezicht op regulier gemelde asbestsaneringen wordt door de toezichthouders van de drie Brabantse omgevingsdiensten uitgevoerd met behulp van digitale checklisten in één digitale omgeving. De inhoud van de digitale checklist is vooralsnog een Brabantse standaard maar zal ook aangeboden gaan worden aan de overige Nederlandse Omgevingsdiensten.

De statistische controleresultaten worden maandelijks via een Excel-bestand aangeleverd aan de Omgevingsdienst Brabant-Noord. Een informatieanalist interpreteert de gegevens en rapporteert aan de coördinatoren asbest van de Brabantse omgevingsdiensten inzake het naleefgedrag van de asbest saneerders in Noord-Brabant.

Inspectie Alert Asbest (Landelijke aandachtsbedrijven)

Deze lijst wordt opgesteld op basis van eerdere inspectieresultaten (momenteel met name van ISZW) die landelijk worden geïnventariseerd. Door de IAA (Inspectie Alert Asbest) is bekend waar bedrijven met een verhoogd risicoprofiel in de komende week asbestsaneringen zullen uitvoeren. Deze informatie is verwerkt in de landelijke lijst van de asbestmeldingen in de toekomst en is uitsluitend voor omgevingsdiensten beschikbaar via de website www.omgevingsdienst.nl. Bedrijven met verhoogde aandacht komen kunnen in aanmerking voor intensiever toezicht.

Provincie breed casusoverleg

In het tweemaandelijks provincie breed casusoverleg zijn vertegenwoordigd de Brabantse en Zeeuwse omgevingsdiensten, ISZW en de politie. In dit overleg wordt door de partners de aandachtsgebieden op het taakveld asbest besproken. Hierbij valt te denken aan de informatie welke is voortgekomen uit het reguliere toezicht, aandachtsbedrijven vanuit ISZW of signalen of malafide verdenkingen vanuit de politie. In dit casusoverleg wordt besproken:

- welke verdachte malafide bedrijven in aanmerking komen voor verscherpt toezicht en via het ketentoezicht Brabantbreed projectmatig zullen worden gecontroleerd
- Welke bedrijven niet meer in aanmerking komen voor verscherpt toezicht

Expert Judgement

Dit betreft het vellen van een deskundig oordeel door toezichthouders op basis van hun praktijkkennis en -ervaringen over de werkwijzen van bedrijven. Eigen waarnemingen, onderbuikgevoelens en meningen zijn hierbij belangrijke informatie. Deze informatie is niet direct meetbaar. Deze wordt echter meetbaar gemaakt door per bedrijf de toezichthouders scores te laten toekennen op een aantal stellingen en dit periodiek te doen.

Bedrijven met verhoogde aandacht komen in aanmerking voor intensiever toezicht middels het ketentoezicht (Hoofdstuk 5).

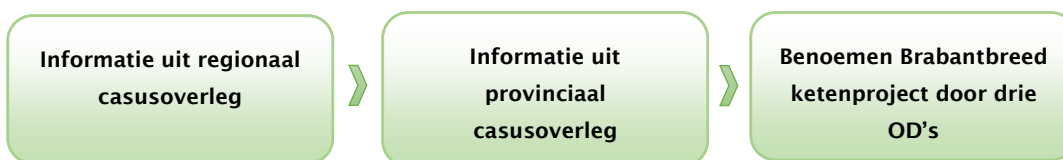

5 Ketentoezicht

De ketengerichte benadering is een belangrijke methode om de aandachtsbedrijven asbestsanering te lijf te gaan. Deze problematiek overstijgt vaak de regiogrenzen en vraagt om een Brabant breed aanpak. Ketenprojecten asbest zullen met voorkeur dan ook Brabant breed gezamenlijk door de Brabantse omgevingsdiensten worden opgepakt. Bij een ketenaanpak wordt niet alleen naar de asbestsanering zelf gekeken maar ook naar het opslaan en afvoeren van het vrijkomende asbest naar een erkende afvoerlocatie. Het is immers niet ondenkbeeldig dat aandachtsbedrijven ook in dit traject nog overtredingen begaan.

Een tussenstap bij ketenaanpak is dat een aandachtsbedrijf, met name bij vaker voorkomende kleinere overtredingen, schriftelijk of mondeling hierop wordt gewezen en hiermee de kans krijgt zich te verbeteren, voordat overgegaan wordt op een ketenaanpak.

Figuur 4: Ketentoezicht asbest

5.1 Regionaal casusoverleg

Binnen het ketentoezicht speelt de opbouw van de informatiepositie en de analyse daarop een essentiële rol. Aan deze rol dient invulling te worden gegeven in een samenspel tussen de toezichthouder, de BOA, ketenprojectleider en de informatieanalist (Omgevingsdienst Brabant Noord). Dit samenwerken, moet leiden tot het benoemen van regionaal potentieel verdachte asbestsaneerders.

Met dit overleg, dat viermaal per jaar plaatsvindt, wordt het volgende beoogd:

- In beeld te brengen welke bedrijven structureel ongeoorloofd of frauduleus handelen met asbest;
- Het uitwisselen van relevante informatie zoals bedrijven die illegaal hebben gesaneerd;
- Illegaal werkende bedrijven van de markt te halen via intrekken certificaat, strafrecht of andere instrumenten (middels hanteren van de landelijke handhavingstrategie zie paragraaf 8.1);
- Het verbeteren van het naleefgedrag op de meest risicovolle schakels in de asbestketen op basis van de Interventiestrategie.

Indien een bedrijf is benoemd tot aandachtsbedrijf kan ervoor gekozen worden om verscherpt toezicht in te zetten, maar de voorkeur is om het aandachtsbedrijf over te dragen aan ketentoezicht. Door middel van ketentoezicht zal projectmatig en zo veel mogelijk Brabantbreed bepaald worden wat de noodzakelijke inzet zal zijn. Het project zal vanuit het collectieve budget ketentoezicht worden gefinancierd.

5.2 Provincie breed casusoverleg

Aandachtsbedrijven die door het regionaal casusoverleg zijn benoemd als regionaal potentieel verdacht malafide bedrijf worden ingebracht in het Brabantbrede casusoverleg. Aan dit overleg dat 2 maandelijks plaatsvindt, nemen de Brabantse en Zeeuwse omgevingsdiensten, de politie en ISZW deel.

In het Brabantbrede casusoverleg worden de ingebrachte bedrijven besproken met als doel:

- In beeld brengen welke bedrijven in Brabant (structureel en in netwerk) ongeoorloofd of frauduleus handelen met asbest;
- Het uitwisselen van relevante informatie;
- Nog niet gekende informatie door de informatieanalist te ontsluiten;
- Gerichte IgH-analyses door de informatieanalist uit te laten voeren vanuit de ter beschikking staande informatiebronnen (bv LMA-gegevens, gegevens handhavingspartners en overige bronnen aangereikt door informatiemakelaar etc.): dit om een vermoeden van malafide gedrag te kunnen staven.
- Als op basis van de analyse er een gerede grond is voor het vermoeden van malafide gedrag zal bij of naar dat bedrijf gericht nader onderzoek worden gedaan door de ketentoezichthouder/BOA. Zoals bijvoorbeeld (diepgaand) administratief onderzoek op basis van een door de informatieanalist vanuit de analyse opgestelde controlelijst met te onderzoeken "verwonderpunten" .
- In specifieke situaties doet het Brabant brede casusoverleg een voorstel voor het opzetten van een interventieteam.
Een Interventieteam (IT) is een gelegenheidsformatie van een aantal overheidsorganisaties om een geïdentificeerd bedrijf/zaak volgens een samen opgezet plan van aanpak uit te voeren. Een interventieteam wordt samengesteld als een individueel geval hier aanleiding toe geeft. Afhankelijk van de zaak verschilt het team van leden en in te zetten interventies.
- Het optreden bij geground vermoeden (feitelijke handhaving).

Het provincie breed casusoverleg wordt gecoördineerd door de Brabant brede projectleider asbest. Hij zorgt ervoor dat de leden van het casusoverleg regelmatig bijeenkomen, informatie met elkaar delen, dat er afspraken worden gemaakt over activiteiten rond geselecteerde bedrijven – met hulp van de landelijke handreiking en op basis van landelijke en regionale indicaties – en dat teruggekoppeld wordt over de uitvoering van deze afspraken.

De projectleider, tevens werkverdelers, vervult de rol van schakelpunt op meerdere vlakken:

- tussen provincie breed casusoverleg en de landelijke themagroep asbest¹;
- tussen bestuursrechtelijke en strafrechtelijke partners.

5.3 Overdracht naar ketentoezicht

Wanneer in het provinciaal overleg is bepaald een saneerder ketengericht te benaderen, zal hiervoor een Brabant breed projectteam worden geformeerd om de nodige voorbereidingen te treffen voor het ketenproject. Hierbij valt te denken aan administratief vooronderzoek of IGH-analyse, opstellen plan van aanpak en vervolgens uitvoering van het ketenproject. Het ketenproject wordt gefinancierd vanuit de collectieve taken.

¹ De landelijke themagroep asbest adviseert de voorzitter van het Landelijk Milieu Overleg (LMO). LMO is het overleg dat besluit op basis van preweeg/pvwb of zaken strafrechtwaardig zijn aan de Milieukamer. Op basis van dit advies wordt capaciteit beschikbaar gesteld voor opsporing etc. In LMO hebben zitting politie, FP/OM, ILenT-OD etc. De themagroep is voor de informatievoorziening/signalen sterk afhankelijk vanuit de regio's/provincie

6 Afhandelen van meldingen illegale asbestsaneringen

Tijdens het Brabant brede casusoverleg asbest zijn met de partners diverse ervaringen besproken omtrent het niet oppakken van meldingen illegale asbestsaneringen (denk hierbij aan verschillende op vrijdagavond of zaterdag ingeplande saneringen). Deze signalen zijn besproken in de regionale werkgroep asbest waarbij tevens werd vastgesteld dat gemeenten divers omgaan met deze meldingen, dit zowel vanuit toezicht als het wel of niet bestuursrechtelijk dan wel strafrechtelijk sanctioneren van de geconstateerde illegale sanering. Aangezien het hier veelal gaat om berekenend gedrag is geconcludeerd dat een sluitend en uniform proces voor de afhandeling van meldingen illegale asbestsaneringen noodzakelijk is. In figuur 5 is het proces afhandeling melding illegale asbestsanering schematisch weergegeven.

6.1 Binnenkomst van de melding

Momenteel kunnen de meldingen van mogelijk illegale asbestsaneringen op de volgende manieren binnenkomen:

- Melding via meldkamer politie
- Melding via gemeente, o.a. website, telefoon of e-mail
- Melding via milieuklachtencentrale S@men (073-681 28 21)

Om inzet van de omgevingsdienst te allen tijde te kunnen garanderen is gekozen alle klachten te melden via de milieuklachtencentrale S@men.

6.2 Afhandelen van een melding binnen- en buiten kantoortijd

Indien een melding illegale asbestsanering binnen kantoortijd bij de milieuklachtencentrale binnenkomen, zal de melding door de geconsigneerde van de omgevingsdienst worden doorgezet naar een toezichthouder asbest. Deze meldingen zullen worden afgehandeld volgens het protocol illegale asbestsanering.

Wanneer er een melding buiten kantoortijd binnenkomen, zal de milieuklachtencentrale telefonisch contact opnemen met de geconsigneerde van de omgevingsdienst. De geconsigneerde handelt de melding af volgens het protocol illegale asbestsanering.

6.3 Communicatie

Het is van belang te communiceren dat constatering van burgers of bedrijven omtrent illegale saneringen gemeld dienen te worden bij de milieuklachtencentrale. Het voorstel is om hier op de volgende wijze over te communiceren:

1. Instructies via gemeentelijke website met verwijzing naar de milieuklachtencentrale;
2. Het verspreiden van een artikel hierover in de lokale weekbladen;
3. Het uitdoen van een perspublicatie over het vastgestelde regionaal asbestbeleid met daarbij uitleg over het proces van melden illegale asbestsaneringen.

Na vaststellen van het regionale beleid zal het team communicatie van de omgevingsdienst dit verder uitwerken en via de werkgroep aan de regio voorleggen.

6.4 Protocollen asbest ten behoeve van inzet consignatiedienst en toezicht

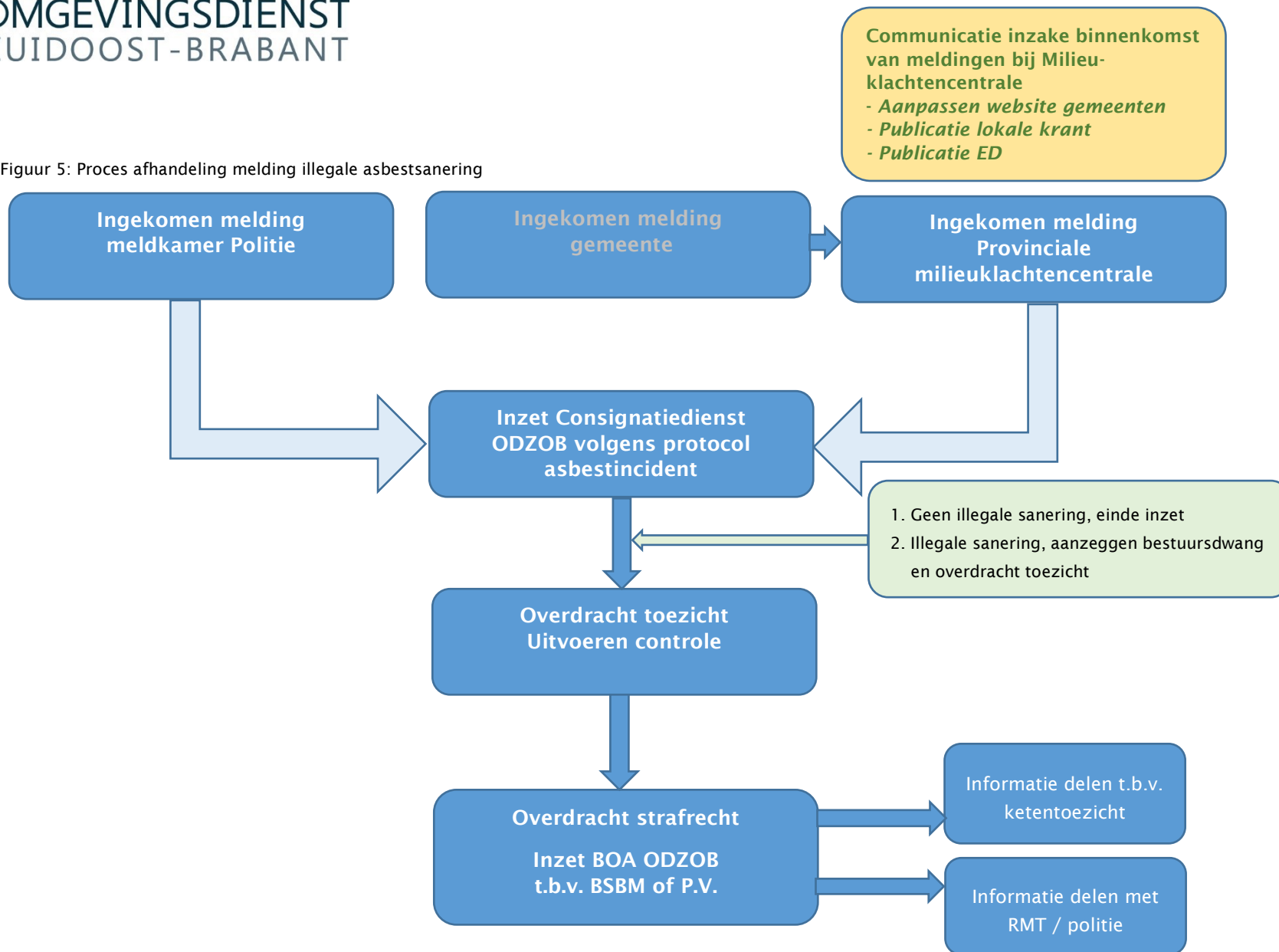
De ODZOB beschikt over drie protocollen met betrekking tot het onderwerp asbest:

1. Protocol illegale saneringen;
2. Protocol asbestbrand;
3. Protocol asbestdumpingen.

De protocollen zijn opgenomen in de bijlage 3 en worden met het vaststellen van dit beleidsplan definitief.

Figuur 5: Proces afhandeling melding illegale asbestsanering

7 Landelijke handhavingstrategie & uitwisselen van informatie

7.1 Landelijke handhavingstrategie

Om gericht en uniform toezicht uit te voeren is er landelijk een handhavingstrategie² afgesproken die de instemming heeft van de partijen vertegenwoordigd in de Regiegroep Asbest. Deze bestaat uit Ministerie van SZW en I&M, Inspectie SZW en L&T, Functioneel Parket, programmamanager PIM en vertegenwoordigers van OD's. Deze sanctiestrategie is gebaseerd op de Landelijke Handhavingstrategie (LHS).

In de handhavingstrategie worden voor overtredingen de vervolgstappen aangegeven en wordt beschreven hoe bestuursrechtelijke met (asbest)overtredingen wordt omgegaan. Dit kan leiden tot aanzeggen herstellen of (direct) stilleggen tot de situatie weer hersteld is en mogelijk gevaar geweken. De handhavingstrategie vormt de rode draad in het handhaving-proces.

De strategie beschrijft ernst, gedrag en 'subjecten' van handhaving en de 'kernbepalingen/ernstige overtredingen die om direct optreden vragen'. Het doel van de strategie is om OD's en de andere samenwerkende toezichthoudende instanties in staat te stellen om de meest effectieve mix van interventies te kiezen, leidend tot gewenst gedrag of het van de markt halen van malafide spelers. Daarbij moet toezicht zoveel mogelijk gericht plaats vinden. Dit is het geval als de focus ligt op de zaken die er werkelijk toe doen en het gedrag van de overtreder daartoe aanleiding geeft.

De verwachting is dat met de sanctiestrategie, een risicogerichte aanpak (zie hoofdstuk 6) en ketentoezicht (zie hoofdstuk 7) de inzet via interventies steeds selectiever verdeeld zal worden tussen de (gecertificeerde) bedrijven die willens en wetens de regels niet naleven en steekproefsgewijs de bedrijven die goed naleefgedrag vertonen. Calculerende en bewust structurele overtreders zullen meer onder de indruk raken van de robuuste handhaving dan tot nu toe het geval is en het gedrag daarop bijstellen. Ook hopen de toezichthoudende organisaties daarmee een basis te leggen voor het tegenhouden van de ondermijning van het reguleringstelsel met betrekking tot asbest(verwijdering) door middel van bijvoorbeeld illegaliteit."

Handhaving is alleen effectief als ook daadwerkelijk uitvoering wordt gegeven aan de bestuursrechtelijke en strafrechtelijke vervolgstappen. In de huidige situatie is de ODZOB slechts voor een paar gemeenten gemandateerd voor de repressieve handhaving. Hiermee is de ODZOB afhankelijk van de wijze waarop gemeenten dit oppakken. Het niet handelen in het repressieve traject conform de sanctiestrategie ondermijnd een robuuste handhaving. Het bewerkstelligen van normconform gedrag door de onder toezicht gestelde, staat in dat geval onder druk. En hiermee ook de beoogde selectieve en efficiëntere inzet van toezichtmiddelen.

² De sanctiestrategie is verwerkt in de landelijke specificaties welke zijn opgesteld voor het project Uniformeren controlelijsten asbest door het Programma Informatie-uitwisseling Milieuhandhaving (PIM) in samenspraak met de OD's. Welke te vinden zijn op: <http://www.informatieuitwisselingmilieu.nl/docs/1418894223.pdf>

Het is aan te bevelen om als ODZOB te monitoren bij de niet gemandateerde gemeenten of daadwerkelijk gevolg wordt gegeven aan de adviezen om invulling te geven aan het repressief traject. Kijk bij de analyse van deze gegevens of er een relatie is tussen het geen gevolg geven aan het repressief traject en recidivegedrag van bedrijven.

“Lichte” overtredingen (A1, A2 en B1) kunnen worden afgedaan middels “Aanspreken en Informeren” en het vastleggen daarvan in het dossier. “Gewone” overtredingen (A3, B2, C1 en D1) kunnen binnen redelijke termijn –bepaald door de toezichthouder- worden hersteld. De afdoening geschiedt via een waarschuwingsbrief.

De “ernstige” overtredingen (A4, B3 en B4, C1 t/m C4 en D2 t/m D4) moeten altijd leiden tot bestuurlijke sanctie en in meeste gevallen informeren van andere toezichthouders (waaronder de CI’s) middels een proces-verbaal van bevindingen (pvvb)³.

³ Wanneer wordt gesproken over proces verbaal van bevindingen kan ook worden gelezen toezichtverslag of verslag van bevindingen. Professionele toezichthouders hanteren daarbij in principe de 7 gouden W’s en stellen het pvvb op in de ‘ik-vorm’ verklaring. De 7 gouden W’s :

1. Wie kan in verband worden gebracht met de overtreding?
2. Wat is er precies gebeurd?
3. Waar heeft de overtreding plaatsgevonden en waar zijn sporen achtergebleven?
4. Waarmee is de overtreding gepleegd?
5. Op welke wijze heeft de overtreding plaatsgevonden?
6. Wanneer heeft de overtreding plaatsgevonden?
7. Waarom heeft de overtreding plaatsgevonden?

(mogelijke)
gevolgen zijn

Aanzienlijk, Dreigend en/of onomkeerbaar	4	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD Verscherpt toezicht	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD, Verscherpt toezicht	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Exploitatieverbod / sluiting, schorsen of intrekken vergunning certificaat of erkenning Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD	Strafrecht PV Bestuursrecht bestraffend Exploitatieverbod / sluiting, schorsen of intrekken vergunning certificaat of erkenning Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD
		Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Bestuurlijk gesprek, Waarschuwen	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD, Verscherpt toezicht	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD, Verscherpt toezicht	Strafrecht PV Bestuursrecht bestraffend Exploitatieverbod / sluiting, schorsen of intrekken vergunning certificaat of erkenning Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD
Van belang	3	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Bestuurlijk gesprek, Waarschuwen	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Bestuurlijk gesprek, Waarschuwen	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD, Verscherpt toezicht	Strafrecht PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD
		Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht herstellend Aanspreken / informer	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht herstellend Bestuurlijk gesprek, Waarschuwen	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD, Verscherpt toezicht	Strafrecht PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD
Beperkt	2	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Aanspreken / informer	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Bestuurlijk gesprek, Waarschuwen	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD, Verscherpt toezicht	Strafrecht PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD
		Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Aanspreken / informer	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Bestuurlijk gesprek, Waarschuwen	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Bestuurlijk gesprek Waarschuwen	Strafrecht PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Bestuurlijk gesprek Waarschuwen
Vrijwel nihil	1	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Aanspreken / informer	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Bestuurlijk gesprek, Waarschuwen	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Bestuurlijk gesprek Waarschuwen	Strafrecht PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Bestuurlijk gesprek Waarschuwen

A
Goedwillend:
* Onbedoeld
* Proactief

B
Moet kunnen:
* onverschillig

C
Calculerend:
* bewust
belemmerend en/of
risico nemend

D
Bewust en
structureel/ Crimineel
* Fraude
* Oplichting
* Witwassen

Gedrag van de overtreder

Figuur 6: Matrix Landelijke Handhavingstrategie

7.2 Het uitwisselen van handhavinginformatie

Van de in de controlelijsten slooplocatie weergegeven controlepunten is uit bijlage 5 op te maken of andere ketenpartners moeten worden ingelicht middels een pvvb. Als het bedrijf of de persoon structureel de regels niet naleeft leidt dat tot opname in de landelijke lijst van aandachtsbedrijven - de zogenaamde Inspectie Alert Asbest (IAA) - en wordt het bedrijf extra gecontroleerd.

7.3 Het uitwisselen van informatie met Certificerende Instellingen

Door de directeur van de ODZOB wordt het "Protocol informatie-uitwisseling asbestverwijdering en asbestinventarisatie omgevingsdiensten - certificerende instellingen" ([link naar protocol](#)) ondertekend. De handhaver geeft de door hem geconstateerde ernstige afwijkingen - die een gevaar opleveren voor leefomgeving, burgers of bedrijven - per e-mail door aan de certificerende instelling. Deze bepaalt of de geconstateerde afwijking voldoende grond heeft om het bedrijf of persoon een sanctie op te leggen. In de asbestregelgeving van gecertificeerde bedrijven is de informatie-uitwisseling met toezichthoudende organisaties opgenomen. Hierdoor is het, via certificerende instellingen, mogelijk de bedrijven te dwingen bij ernstige overtredingen hun werkwijze te verbeteren of zelfs te stoppen.

Bijlage 1: Standaard brief acceptatie sloopmelding

BRIEF ACCEPTEREN ASBESTMELDING:

Op <DATUM> hebben wij uw melding op grond van artikel 1.26 van het Bouwbesluit 2012 (sloopmelding) ontvangen.
De melding is ingeboekt en behandeld onder nummer <NUMMER GEMEENTE>

Beoordeling sloopmelding

Uit de melding blijkt dat u voornemens bent <SAMENVATTING GEMELDE SANERINGS EN SLOOPWERKZAAMHEDEN>

<SAMENHANG MET ANDERE LOPENDE DOSSIERS VOOR DEZE LOCATIE>

In dit kader heeft u ook een verzoek vooroverleg bij onze gemeente ingediend, die wij in behandeling hebben genomen onder nummer <NUMMER GEMEENTE>. Hierover zult u separaat schriftelijk door onze gemeente worden geïnformeerd.

Uit de beoordeling is gebleken dat uw sloopmelding voldoet aan de indieningsvereisten, zoals vermeld in artikel 1.26, lid 6 van het Bouwbesluit 2012.
De sloopmelding is beoordeeld en geaccepteerd op basis van de volgende documenten:

- meldingsformulier, ingediend op ;
- asbestinventarisatierapport <NAAM>, ingediend op ;
- plattegrondtekening, ingediend op ;
- sloopveiligheidsplan, ingediend op

Nadere voorschriften

De beoordeling van uw sloopmelding geeft aanleiding hieraan de volgende voorschriften te verbinden:

- <BIJ GROOTSCHALIGE SLOOP NABIJ WONINGEN EN / OF GEVOELIGE BESTEMMINGEN VAN DERDEN> Uiterlijk vier weken voordat met de sloopwerkzaamheden wordt begonnen, moet een sloopveiligheidsplan conform het gestelde in het bouwbesluit worden overgelegd. Dit dient bij voorkeur digitaal te worden ingediend onder vermelding van bovengenoemd behandelnummer bij <EMAILADRES GEMEENTE>;
- <INDIEN TYPE B ONDERZOEK NODIG (MOET HELDER BLIJKEN UIT ASBESTRAPP.)>Tijdens de sloop dient een type B asbestinventarisatie te worden uitgevoerd. De rapportage hiervan dient per onmiddellijk te worden toegestuurd aan de gemeente, bij voorkeur digitaal, onder vermelding van adres en behandelnummer, naar <EMAILADRES GEMEENTE>.

Aandachtspunten

<ALTIJD>.

De datum/tijd van de start van de asbestsaneringswerkzaamheden, inclusief eventuele voorbereidende werkzaamheden, dient ten minste 5 dagen vooraf te worden gemeld bij de Inspectie SZW onder vermelding van adres, contactpersoon met telefoonnummer en bovengenoemd behandelnummer.
De Inspectie informeert vervolgens onze gemeente.

OMGEVINGSDIENST ZUIDOOST-BRABANT

<ALTIJD BIJ ASBESTSANERING>

Uit het asbestrapport bij de melding blijkt dat er onder meer de volgende asbesttoepassingen aanwezig zijn in <GLOBAAL BENOEMEN>, die voorafgaand aan de sloop moeten worden gesaneerd door een gecertificeerd saneringsbedrijf, te vinden op www.ascert.nl

De asbestsanering dient plaats te vinden conform het gestelde in het asbestinventarisatierapport, de asbestregelgeving en de SC540 richtlijnen.

<BIJ DAKRENOVATIE (MOET HELDER UIT MELDING BLIJKEN)>

Uit de melding blijkt dat het asbesthoudend dak van wordt gesaneerd en vervangen. Wij merken op dat indien de detaillering, profilering of vormgeving van het dak wijzigt ten opzichte van de oude situatie, hiervoor een omgevingsvergunning 'bouw' moet worden aangevraagd bij onze gemeente via www.omgevingsloket.nl.

<BIJ LEEGSTAANDE (VERVALLEN?) PANDEN IN BUITENGEBIED>

Voorafgaand aan de sloop van dient in het kader van de flora- en faunawet een quickscan naar de aanwezige natuurwaarden op dit perceel dient te worden uitgevoerd door een erkend ecooloog. Afhankelijk van de resultaten van dit onderzoek zijn er dan nog extra vervolgstappen nodig voordat er tot sloop mag worden overgegaan. Voor meer informatie hierover verwijzen wij naar:

<http://www.rvo.nl/onderwerpen/agrarisch-ondernemen/beschermde-planten-dierenen-natuur/flora-en-faunawet-ffw/ffw-bij-buitenwerkzaamheden>

Wij verzoeken u de rapportage van de quickscan te sturen aan onze gemeente, bij voorkeur digitaal onder vermelding van adres en bovengenoemd behandelnummer, naar <EMAILADRES GEMEENTE>

<ALTIJD>

Wij wijzen u op uw verantwoordelijkheid om de sloop- en/of asbestsanerings-werkzaamheden conform de voorschriften van voornoemde regelgeving in te plannen en uit te (laten) voeren. Mogelijk zullen uw werkzaamheden in dit kader worden gecontroleerd door een toezichthouder van onze gemeente of een andere overheidsinstantie.

Voorts adviseren wij u de burens en of andere belanghebbenden tijdig te informeren over uw werkzaamheden.

Na asbestsanering

<ALTIJD>

Wij verzoeken u, zodra deze beschikbaar zijn, het asbestvrijgaverapport of rapporten naar onze gemeente te sturen, bij voorkeur digitaal onder vermelding van adres en behandelnummer, naar <EMAILADRES GEMEENTE>

<BIJ GROTERE ASBESTSANERINGEN (>50 M2?)>

Wij verzoeken u tevens de transport- en stortbewijzen te sturen naar onze gemeente, waaruit blijkt dat het asbest conform de asbestregelgeving is afgevoerd. Deze bewijzen dienen bij voorkeur digitaal onder vermelding van adres en behandelnummer te worden gestuurd naar <EMAILADRES GEMEENTE>

OMGEVINGSDIENST ZUIDOOST-BRABANT

Inlichtingen

Voor vragen of opmerkingen hierover kunt u contact opnemen met de heer S. Verheijen van de afdeling Mens en Omgeving. U kunt hem bereiken op het algemene telefoonnummer 14 040 of per e-mail via omgevingsloket@veldhoven.nl.

ONDERTEKENING

Bijlagen (OPTIONEEL):

- <BIJ GROTERE ASBESTSANERINGEN, GEEN SLOOP> Voorschriften Asbestverwijderingsbesluit;
- <BIJ GROTERE SLOOPPROJECTEN BV NABIJ GEVOELIGE BESTEMMINGEN> Voorschriften Bouwbesluit;

Bijlage II: Checklist beoordelen sloopmelding inclusief asbestinventarisatierapport

Checklist beoordelen sloopmelding (concept)(living document)

Checklist beoordelen sloopmelding met asbestinventarisatierapport		 OMGEVINGSDIENST ZUIDOOST-BRABANT		
1. Algemene gegevens locatie.				
1.1.	Locatie sloop:			
1.2.	Naam eigenaar:			
1.3.	Adres:			
1.4.	Woonplaats:			
1.5.	Uitvoerend bedrijf sloop/sanering			
2. Kadastrale gegevens (optioneel)				
2.2.	Gemeente:			
2.3.	Sectie:			
2.4.	Nummer:			
3. Beoordeling sloopmelding				
	Dossiernummer sloopmelding gemeente:	ja	nee	nvt
3.1.	Datum aanvraag sloopmelding, d.d.			
3.2.	Datum uit te voeren sanerings/sloopwerkzaamheden, d.d.			
3.3.	Beschrijving sanerings/sloopwerkzaamheden duidelijk? (ook in relatie tot asbestrapport)			
3.4.	Asbestinventarisatierapport nodig?			
3.5.	Globale inventarisatie aard/hoeveelheid vrijkomende afvalstoffen bijgevoegd?			
3.6.	Samenhang met andere dossiers? Behandelnummer: Zo nee: andere aanvraag noodzakelijk (bv. bij vervanging dak) en in brief op te nemen			
3.7.	BAG controle noodzakelijk? (bij wijziging BVO/GO)			
3.8.	Quickscan flora/fauna nodig?			
3.9.	Sloopveiligheidsplan noodzakelijk?			
3.1 0	Betreft object een monument?			
3.1 0	Zijn er archeologische voorwaarden opgenomen?			

4. Asbestinventarisatierapport. (LAVS)				
4.1	Zijn de resultaten in het LAVS opgenomen. (Arbeidsomstandighedenregeling bijlage XIIIa art. 22 lid 16)			
	Indien nee, dan is het rapport niet ontvankelijk voor de sloopmelding, Inventarisatiebureau dient gegevens in LAVS op te nemen.			
5. Asbestinventarisatierapport, basisbeoordeling				
	inventarisatie.	ja	nee	nvt
5.1.	Is het rapport opgesteld door een gecertificeerd asbestinventarisatiebedrijf			
-	indien nee: dan is het rapport niet ontvankelijk voor de sloopmelding			
-	indien ja: wat is de SCA-code van het asbestinventarisatiebedrijf:			
-	Is het geen aandachtsbedrijf?			
5.2.	Is het rapport minder dan 3 jaar oud?			
-	Indien nee: het rapport dient eerst geactualiseerd te worden, sloopmelding niet ontvankelijk			
5.3	Is in samenvatting de reikwijdte en geschiktheid gespecificeerd en sluit deze aan bij de werkzaamheden binnen de sloopmelding (Arbeidsomstandighedenregeling bijlage XIIIa art. 22 lid 3a en b)			
	indien nee: dan is het rapport niet ontvankelijk voor de sloopmelding			
5.4	Zijn alle sanerings- / slooplocaties grondig onderzocht op aanwezigheid asbest?			
5.5	Is er door noodzaak een (beperkt) destructief onderzoek uitgevoerd?			
5.6.	Is er asbest aangetroffen?			
	Indien ja, is/zijn de risicoklasse per asbestbron vermeld			
5.7	Is er een duidelijke plattegrondtekening opgenomen met locatie(s) alle asbestbronnen?			
5.8	Wordt er aanvullend onderzoek geadviseerd? (Oude type B aanvulling)			
-	Indien ja, dit advies als voorwaarde aan de melding opnemen.			
5.9	Leidt de beoordeling van het asbestrapport tot melding naar certificerende instantie? (Bij ernstige tekortkomingen rapportage)			
Asbestinventarisatierapport detailbeoordeling (optioneel)		ja	nee	nvt
5.10	Zijn er representatieve monsters van elk asbestverdacht materiaal genomen?			
5.11	Zijn deze monsters geanalyseerd op asbest door een geaccrediteerd laboratorium/inspectieinstelling? Link: https://www.ascert.nl/			
	Naam laboratorium/inspectie-instelling:			
5.12	Zijn in het rapport van elk asbestverdacht materiaal de analyserapporten aanwezig?			

5.1 3	Is in het rapport een indeling in risicoklasse t.b.v. asbestverwijdering opgenomen?			
5.1 4	Is de risicoklasse-indeling uitgevoerd volgens het systeem SMA-rt?			
5.1 5	Komt de invoer voor de risicoclassificatie overeen met de werkelijke bron situatie?			
5.1 6	Zijn de hoeveelheden asbest per locatie vermeld?			
5.1 7	Beschrijft het rapport een samenvatting en conclusie van de asbestinventarisatie?			
5.1 8	Leidt de detailbeoordeling van het asbestrapport tot doormelding naar certificerende instantie? (Bij ernstige tekortkomingen rapportage)			
6. Het asbestinventarisatierapport				
	Conclusie			
6.1.	Indien er een van de vragen met een kleurmarkering rood is beantwoord, dan is het asbestinventarisatierapport niet volledig. Het rapport dient volledig gemaakt te worden t.b.v. behandeling sloopmelding of de melding dient buiten behandeling gelaten te worden.			
7. Conclusies en advies aan toezicht				
Aanvullende eisen:		(opnemen in acceptatiebrief)		
Advies:		(Sloopmelding accepteren/aanvullen/buiten behandeling laten)		
Dossieropmerkingen		(overdracht aan toezicht)		

Adres:		Type sanering:	
Risico- en omgevingsfactoren asbestsanering	punten	Score van de sanering	
Locatie van de asbestsanering			
1. binnen de bebouwde kom	10		
2. buiten de bebouwde kom, binnen 50 meter van woningen van derden	5		
3. buiten de bebouwde kom	0		
Gebruik van het te saneren object			
1. Publiekstoegankelijk gebouw	10		
2. Woning	5		
3. Geen verblijf (o.a. stal, loods of schuur)	0		
Omvang van de asbestsanering			
1. inpandig	0		
2. buiten < 35 m ²	0		
3. buiten > 35 m ² en < 200 m ²	6		
4. buiten > 200m ²	10		
Risicoklasse asbest			
1. Risicoklasse 1	0		
2. Risicoklasse 2	4		
3. Risicoklasse 2a	10		
Toezicht door derden tijdens sanering? (bv woningcorporatie)			
1. Ja	-10		
2. Nee	0		
Totaalscore van de asbestsanering			0
0 tot 10 punten: 10% toezicht			
10 tot 19 punten: 25% toezicht			
> 19 punten: 100% toezicht			

Bijlage III: Protocollen consignatiedienst asbest

Protocol

Dit protocol beschrijft het optreden door de geconsigneerde van de Omgevingsdienst bij verschillende soorten asbestincidenten.

1. Asbest vrijkomend bij brand, explosie of storm
2. Sloop- en illegale sanering
3. Dumping

1. Asbestincident bij brand, explosie of storm

Taakverdeling

In geval van incidenten met asbest zoals brand, explosie e.d. zal de Brandweer in eerste instantie verantwoordelijk zijn voor de opheffing van het incident. Hieronder volgt de taakverdeling (bron: brandweeroptreden bij asbestincidenten januari 2016)

Taak Adviseur Gevaarlijke Stoffen (AGS)

De AGS adviseert de OVD-Brandweer (OVD-B) over de veiligheid van het eigen personeel en de eerste maatregelen voor de omgeving. Daarom bepaalt de AGS zo spoedig mogelijk:

- of er mogelijk sprake is van de aanwezigheid van asbest of asbestverdacht materiaal;
- wat de omvang is van het vuile/besmette gebied.

Daarnaast adviseert de AGS de OVD-B over de te hanteren categorie-indeling.

Taak OVD-B

De OVD-B zorgt ervoor dat het vuile/besmette gebied zo snel mogelijk duidelijk wordt afgezet met linten, hekken of schermen en bepaalt om welke categorie het gaat, op advies van de AGS. Deze taak vervult de OVD-B zo mogelijk samen met het bevoegd gezag dat meestal vertegenwoordigd wordt door de dienstdoende milieu-inspecteur van de gemeente of de omgevingsdienst.

Taak bevoegd gezag of Omgevingsdienst

Het bevoegd gezag of Omgevingsdienst zorgt ervoor dat de bevindingen van de AGS zo spoedig mogelijk worden gecontroleerd door een onafhankelijke asbestdeskundige, zodat de omvang van de verontreiniging ook formeel kan worden vastgesteld.

Bij asbestincidenten wordt onderscheid gemaakt in 3 categorieën:

- Categorie I vrijgekomen asbest blijft beperkt tot het pand c.q. terrein
- Categorie II Asbestincident waarbij asbest is vrijgekomen buiten het pand/terrein maar niet in woon-, werk-, of recreatiegebied
- Categorie III Asbestincident waarbij asbest is vrijgekomen buiten het pand/terrein in een woon-, werk-, of recreatiegebied (terrein met huizen, kantoren etc.)

Categorie Incident	Afzetting door
I	<p>Een asbestincident waarbij het vrijkomen van asbest zich beperkt heeft tot het pand c.q. het terrein.</p> <p>Afzetting door de veroorzaker/eigenaar van het pand/eigenaar van het perceel zelf op het eigen terrein. Dit kan door middel van afzetlint.</p> <p>Indien sprake is van Niet-Hechtgebonden asbest IN een gebouw dient het gebouw doelmatig afgedicht te worden zodat weersinvloeden geen verspreiding kan veroorzaken.</p>

II	<p>Asbestincident waarbij asbest is vrijgekomen buiten het pand/terrein maar niet in woon-, werk-, of recreatiegebied.</p> <p>Afzetting door:</p> <ol style="list-style-type: none">De veroorzaker/eigenaar van het pand/eigenaar van het perceel zelf op het eigen terrein. Afhankelijk van de lokale situatie kan dit gerealiseerd worden:<ol style="list-style-type: none">door afzetlint;door dranghekken ofdoor bouwhekken (bijvoorbeeld scholen of openbare gebouwen)door met platen dichttimmeren van het gebouw (Indien sprake is van Niet-Hechtgebonden asbest IN een gebouw dient het gebouw doelmatig afgedicht te worden zodat weersinvloeden geen verspreiding kan veroorzaken). Door de gemeente/provincie in het openbare gebied afhankelijk van de situatie door het plaatsen van:<ol style="list-style-type: none">door afzetlint;door dranghekken of
-----------	---

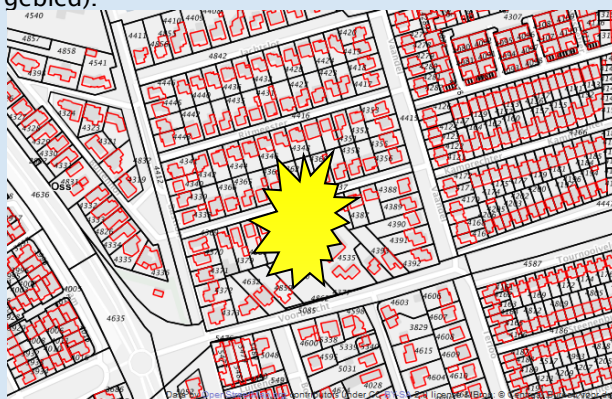
c. door bouwhekken (bijvoorbeeld scholen of openbare gebouwen).

III Asbestincident waarbij asbest is vrijgekomen buiten het pand/terrein in een woon-, werk-, of recreatiegebied (terrein met huizen, kantoren etc.)

Afzetting door:

1. De veroorzaker/eigenaar van het pand/eigenaar van het perceel. Afhankelijk van de lokale situatie:
 - a. door afzetlint
 - b. door dranghekken of
 - c. door bouwhekken (bijvoorbeeld scholen of openbare gebouwen)
 - d. door met platen dichttimmeren van het gebouw (Indien sprake is van Niet-Hechtgebonden asbest IN een gebouw dient het gebouw doelmatig afgedicht te worden zodat weersinvloeden geen verspreiding kan veroorzaken).
2. Door de gemeente/provincie in het openbare gebied door het plaatsen van bouwhekken (in principe geen dranghekken omdat deze nog steeds toegang mogelijk maken tot het gebied).

1. Houdt rekening met de lokale werkafspraken met de betreffende gemeenten
Omdat dit protocol in verschillende regio's gebruikt wordt zijn de lokale afspraken voor zover van toepassing in de bijlage vastgelegd of zijn de afspraken in het eigen-systeem opgenomen.
2. Bepaal na ontvangst van de melding je aanrij route en de locatie van ontvangst (bijvoorbeeld COPI of eigenaar)
vraag om een juiste (bovenwindse aanrij route aan de meldkamer)
3. Meld je bij aankomst bij de verantwoordelijk persoon (OVD-B, eigenaar, melder etc).
4. Vorm een beeld van de situatie alvorens je de locatie betreedt (last minute risico analyse);
5. Stop met het betreden van het incidentgebied wanneer je asbestverdacht materiaal ziet liggen:
 - a. en de omgeving is nog niet afgezet door middel van afzetlint en/of drang-/bouwhekken;
 - b. als dit materiaal buiten de afzetting van het verontreinigde gebied ligt.
 - * is het gebied al afgezet door BRW, zo nee kijk of je stukjes asbestverdacht materiaal op de grond ziet liggen, ga dan niet verder maar minimaal 5 meter terug
 - * is het gebied wel afgezet, blijf achter de afzetting van het vuile gebied
6. Laat de OVD-Bevolkingszorg (OVD-Bz) alarmeren als dit nog niet is gebeurd.
De OVD-Bz is voor de Omgevingsdienst meestal de spreekbuis van de gemeente. Hij/Zij kan er voor zorgen dat je toestemming krijgt om bepaalde opdrachten te (laten) geven. Hij/Zij kan ook andere partijen vanuit de gemeente inschakelen zoals buitendienst/openbare werken tbv wegafzettingen, ondersteuning vanuit Bouw en Woning toezicht e.d.
7. Raak niets aan en raap niets op
8. Bij vermoeden van vrijgekomen asbest buiten het incident-perceel (categorie II en III incident) dient direct een deskundig inventariseerder ingeschakeld te worden ter vaststelling asbest en bepaling van het verspreidingsgebied. Hier ligt een verantwoordelijkheid voor de AGS en OVD-B. De omvangbepaling in opdracht van de AGS is altijd een indicatieve omvangbepaling. Later dient de exacte verspreiding door een SC-540 bureau bepaald te worden.
Bij een incident categorie I (binnen perceel/gebouw van incident) zie punt 14 (eigenaar/veroorzaker dient opdracht tot onderzoek door SC-540 bedrijf te geven)
Bij een incident 's avonds of 's nachts zal de AGS-OVD vaak de eerste opdracht geven voor omvangbepaling, waarna de volgende dag (bij daglicht) de eigenaar/veroorzaker de opdracht dient te krijgen om de exacte omvang van het gebied te laten bepalen. Bepaal aan de hand van de lokale afspraken en met de OVD-Bz WIE opdracht kan en mag geven voor de inventarisatie. Indien er een veroorzaker bekend is dient deze eerst de mogelijkheid te krijgen de opdracht te geven (aanzeggen bestuursdwang om zo snel mogelijk het gebied in te kaderen).
9. Ben alert op personen/dieren die mogelijk verontreinigd zijn. Als dit het geval is laat ze de locatie niet verlaten zonder te zijn ontdaan van eventuele asbestrestanten. (brandweer kent de ontsmettingsprocedures)
10. Neem voldoende afstand van het asbestverdachte materiaal in de veilige bovenwindse richting. (blijf achter het afzetlint van de BRW of ga minimaal 5 meter terug van het laatst aangetroffen asbeststukje. Laat zonodig voor een goede, voldoende ruime en deugdelijke afzetting zorgen (bevoegdheid op basis van art. 1a Woningwet, 1.1a Wm of 17.1 Wm).

11. Als het gebied nog niet is afgezet
Brandweer (AGS) zet eventueel in combinatie met deskundige van OD markering uit van asbestgevaarlijk gebied.
Let op! de eigen veiligheid en voorkom meeslepen van asbest onder schoenen (gebruik ovenschoentjes of reinig schoenen na uitzetten)
Onder markering wordt in deze bedoeld het gebied waar geen “derden” mogen komen. Binnen het “asbest gebied” zijn nog wel de hulpdiensten zoals brandweer actief in verband met bestrijding van het incident. Dit alles uiteraard onder “asbest-condities”.
12. Ga samen met de OVD-Bz of adviseer de OVD-Bz om in overleg met de politie en de wegbeheerder (gemeente/provincie) als een (gedeelte van een) openbare weg moet worden afgesloten.
13. Geconsigneerde moet goed op de hoogte zijn van afgezette/verontreinigde gebied (i.v.m. latere vergelijking asbestinventarisatierapport). Adviseer de veroorzaker/eigenaar contact op te nemen met verzekering.
14. Geef de veroorzaker/eigenaar van het pand/eigenaar van het perceel in overleg met of in opdracht van de OVD-Bz opdracht om binnen een redelijke termijn een asbestinventarisatie en asbestsanering uit te laten voeren door een gecertificeerd bedrijf volgens respectievelijk SC-540 en SC-530. Bevoegdheid op basis van art. 1a Woningwet, 1.1a Wm of 17.1 Wm. Bij verontreiniging buiten eigen terrein/perceel (categorie II en III incident) dient de opdracht tot inventarisatie binnen 24 uur gegeven te worden en dient het onderzoek binnen 48 uur uitgevoerd en gerapporteerd te zijn.
15. Zeg in overleg met of in opdracht van de OVD-Bz bestuursdwang aan als de veroorzaker/eigenaar van het pand/eigenaar van het perceel weigert een inventarisatie of sanering uit te voeren.
16. Bij verontreiniging van het openbare gebied (met invloedrijke gevolgen van de omgeving) kan de gemeente spoedshalve opdracht geven tot het laten opruimen van de verontreiniging van het openbare gebied (hun eigendom). De kosten hiervan kunnen dan worden verhaald op de veroorzaker. Tenzij lokaal anders geregeld geeft de geconsigneerde **GEEN opdracht aan inventariseerders of saneerders**. Op www.ascert.nl staat een actueel bestand van bedrijven die asbest mogen verwijderen en inventariseren.
Omdat dit protocol in diverse regio's wordt gebruikt is als bijlage een voorkeurslijst van mogelijk te benaderen bedrijven gevoegd.
17. Leg bovenstaande goed vast en zorg voor een aanschrijving binnen 1 dag vanuit de gemeente (dan wel vanuit de OD mits dit binnen de lokale afspraken valt).
18. Ga de volgende dag terug naar de incidentlocatie als de omvang van het asbestbesmette gebied in de nachtperiode is vastgesteld. Ervaring leert dat het vaststellen van het besmette gebied in de nachtperiode lastig is en dat bij daglicht het besmette gebied toch groter kan zijn. (zie 8)

2. Incident ondeskundige of illegale asbestloop

1. Houdt rekening met de lokale werkafspraken met de betreffende gemeenten. (raadpleeg bijlage voor de lokale afspraken)
2. Denk aan je eigen veiligheid en die van anderen
3. Vorm een beeld van de situatie alvorens je de locatie betreedt (last minute risico analyse LMRA) kijk of je op de grond om je heen stukjes asbestverdacht materiaal zie; is het gebouw veilig of kan het instorten.
4. Is het een gebouw / object gebouwd vóór 1 januari 1994?
je kunt hiervoor bagviewer raadplegen via <https://bagviewer.kadaster.nl>

The screenshot shows the Kadaster BAG viewer interface. The main map displays a building in Vrijheidswijk, with a red arrow pointing to a specific building. The interface includes a search bar, a list of search results, and a detailed view of the selected building's data.

Search Results:

- 02963000000000000000
- 02963000000000000000
- 02963000000000000000
- 02963000000000000000
- 02963000000000000000
- 02963000000000000000
- 02963000000000000000
- 02963000000000000000

Property Details:

Perceel ID	02963000000000000000
Bouwjaar	2003
Soort	Rand in gebruik
Verrijfsobject ID	02963000000000000000
Gebruiksdoel	woonruimte
Gebruiksklasse	292 n-2
Soort	Verrijfsobject in gebruik
Nummersaanduiding ID	02963000000000000000
Perceelcode	5213XG
Huisnummer	1
Huisletter	B
Huisnummer coev.	
Soort	Naamgeving uitgegeven
Openbare ruimte ID	02963000000000000000
Naam	Vrijheidswijk
Soort	Naamgeving uitgegeven
Weerplaat ID	1935
Naam	's-Heerogenbosch
Soort	Woonlocatie aangegeven

van elk gebouw is het bouwjaar aangegeven.

5. Vraag of er een afschrift van de sloopmelding Bouwbesluit aanwezig is (verplicht op basis van artikel 1.32 Bouwbesluit)
Er is een sloopmelding verplicht bij verwijderen van asbest en het slopen waarbij meer dan 10 m³ sloopafval vrijkomt.
6. Vraag de betrokkene (eigenaar – sloper – aannemer) of er een asbestinventarisatierapport voorhanden is (verplicht op basis van artikel 3 Asbestverwijderingsbesluit 2005 en artikel 1.32 Bouwbesluit als er gesloopt wordt; dit geldt ook voor zogenaamd strippen van een gebouw)

LET OP:

een particulier mag ZELF max. 35 m² hechtgebonden geschroefde platen, niet zijnde dakleien of niet gelijkde vloerzeil of niet gelijkde vloertegels verwijderen zonder een asbestinventarisatie te hoeven hebben. Er moet wel een sloopmelding gedaan zijn bij de gemeente (afschrift op locatie).

Laat hij/zij het werk uitvoeren door een bedrijf dan moet er altijd een asbestinventarisatie zijn.

7. Kijk of je asbestverdachte materialen ziet liggen (ook in container e.d.)
8. Wordt er gesloopt in een gebouw van vóór 1-1-1994 en is er géén sloopmelding/asbestinventarisatierapport opgemaakt door een SC-540 gecertificeerd bureau dan is er voldoende reden om de werkzaamheden middels bestuursdwang stil te leggen. Bevoegdheid op grond van artikel 125 Gemeentewet of 122 Provinciewet. (binnen Provinciale inrichtingen)
Denk hierbij aan de lokale afspraken of raadpleeg de contactpersoon van de gemeente/Provincie. Belangrijkste doel met stillegging is het voorkomen en beperken van onomkeerbare risico's voor mens en milieu. De situatie wordt hiermee in feite bevroren (stilgelegd) totdat duidelijk is na een asbestinventarisatie of er risico's zijn of hoe die weggenomen moeten worden. In beginsel ligt de plicht tot onderzoeken of er asbest betrokken is bij de eigenaar/opdrachtgever. Wij nemen géén monster.
Liggen er asbestverdachte materialen of stukjes op het perceel binnen of buiten, laat dan het perceel/pand afzetten zodat er geen verdere verspreiding kan plaatsvinden. Laat ook waarschuwingsborden plaatsen zodat derden gewaarschuwd worden voor de gevaren. indien nodig kan je zelf de locatie met asbestlint afzetten. Dit is vaak nodig bij illegale dumpingen (zie ander protocol).
9. Als er sprake is van vrijgekomen niet-hechtgebonden asbest wat zich makkelijk kan verspreiden dienen direct maatregelen te worden getroffen om de verspreiding te voorkomen. Hieronder vallen géén asbestrestanten van golfplaten.
Ligt het niet-hechtgebonden materiaal binnen het gebouw dan dient de ruimte/gebouw geheel deugdelijk afgesloten te worden (bij voorkeur dicht getimmerd zodat weersinvloeden geen effect hebben)
Ligt het materiaal buiten dan dient het direct geïnventariseerd en opgeruimd te worden. (zie 11)
Zeg in overleg met of in opdracht van de OVD-Bz bestuursdwang aan als de veroorzaker/eigenaar van het pand/eigenaar van het perceel weigert een inventarisatie of sanering uit te voeren.
10. Als er mogelijk gevaar is voor werknemers (bij illegale sloop door bedrijven) kun je een melding doen bij de Inspectie Sociale zaken en Werkgelegenheid (Iszw voormalige Arbeidsinspectie) via de meldkamer 0800 – 5151.
11. Draag de eigenaar/sloper op om zo spoedig mogelijk (uiterlijk binnen 3 dagen of eerder zie 9) een asbestinventarisatie uit te laten voeren door een SC-540 gecertificeerd bedrijf. Bedrijven zijn te vinden via de website van ASCERT op www.ascert.nl
12. Laat de opgemaakte inventarisatie sturen naar de betreffende gemeente en/of Omgevingsdienst.
13. Leg gegevens van betrokken personen en bedrijven vast in je rapportage ten behoeve van het vervolg handhavingstraject. Denk aan het maken van foto/video van de situatie.

14. Ten behoeve van de verdere afhandeling wordt de zaak overgedragen aan de reguliere asbestmedewerkers/afdeling van de gemeente of OD. Het advies is om dergelijke incidenten altijd schriftelijk vast te leggen met een Handhavingsbeschikking of Last onder Dwangsom. Wordt de opheffing goed ter hand genomen hoeft de beschikking geen gevolg te hebben, anders is er veel tijd gewonnen door meteen al handhavend op te kunnen treden.

3 Asbestdumping

Het gebeurt met de regelmaat van de klok dat door iemand verwijderd asbest (golfplaten, buizen, vlakke platen e.d.) worden gedumpt in bermen, sloten en afgelegen terrein. De eigenaar van het terrein is verantwoordelijk voor het opruimen van dit afval (asbest is in dit geval in feite hetzelfde als gedumpt afval). Er gelden alleen aparte regels voor het opruimen van asbest.

1. Houdt rekening met de lokale werkafspraken met de betreffende gemeenten. (raadpleeg bijlage op eigen systemen voor de lokale afspraken)
2. Denk aan je eigen veiligheid en die van anderen
3. Vorm een beeld van de situatie alvorens je de locatie betreedt (last minute risico analyse LMRA) kijk of je op de grond om je heen stukjes asbestverdacht materiaal ziet. Loop er niet doorheen.
4. Maak foto's van de situatie; bij een omvangrijke dump (meer dan ca. 10 golfplaten) informeer de politie hierover in verband met het achterhalen van een dader.
5. Achterhaal de eigenaar (dit kan eventueel ook later via raadpleging van de gemeente) van het terrein en informeer deze over de situatie. Adviseer de eigenaar altijd aangifte te doen bij de politie.
6. Zet de locatie af met asbestlint.
7. Indien de locatie ligt aan een openbare weg of naast een fietspad wanneer risico aanwezig is voor passanten om in aanraking te komen met het asbest, of als het asbest onrust kan geven dient de gemeente (eigenaar openbare ruimte) direct geïnformeerd te worden en geadviseerd te worden het asbest direct te laten verwijderen door een SC-530 bedrijf.
De gemeente dient direct opdracht te geven tot het opruimen aan een SC-530 gecertificeerd bedrijf.
8. Er dient op basis van het Asbestverwijderingsbesluit (artikel 3 lid 3) een asbestinventarisatie te worden gedaan waarna een SC-530 gecertificeerd bedrijf het asbest kan opruimen. (NB een sloopmelding is hiervoor niet nodig, wel dient het SC-530 bedrijf een startmelding te doen bij Iszw)
9. Maak van deze situatie een aanschrijving (via de asbestmedewerkers) om het gedumpte asbest uiterlijk binnen één week opgeruimd te hebben.
10. De gemeente kan aan een eigenaar spoedshalve geven tot het laten opruimen van de verontreiniging van het vrij toegankelijke gebied. De kosten hiervan kunnen worden verhaald op de eigenaar. Tenzij lokaal anders geregeld verstrekt de geconsigneerde GEEN opdracht aan inventariseerders of saneerders. Op www.ascert.nl staat ene actueel bestand van gecertificeerde bedrijven voor asbest inventariseren en verwijderen.